

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टुबर-२०१७

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2017

PAPER-II : AYURVEDA SAMHITA AND SIDDHANTA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : आयुर्वेद संहिता एवं सिद्धान्त

दिनांक: ०४.१०.२०१७

समय: ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना - सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः । All questions are compulsory.

SECTION- A

1. वर्तमानयुगे संहिताऽध्ययनस्य किं महत्त्वं का च उपयोगिताः प्रतिपादयत् । 15
What is the importance and utility of studying Samhita in present era.
2. सुश्रुतसंहितानुसारं बीजचतुष्टयस्य वर्णनं कुरुत । 15
Explain Bijachatushtaya according to Sushruta Samhita.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) आयुर्वेदीयमौलिकसिद्धान्ताः । Basic principles of Ayurveda.
(B) छत्रिणोगच्छन्तिन्याय । Chhatrinogachchhantinyaya.
(C) तन्त्रयुक्तिः । Tantrayuktihi.
(D) शिलापुत्रकन्याय । Shilaputrakanyaya.

SECTION- B

4. कार्यकारणवादस्य अनुसंधानकर्मणि का उपयोगिता वर्तते इति सोदाहरणं विवेचयत् । 15
Describe the utility of Karyakaranavada in research along with proper examples.
5. देहप्रकृतिं सविस्तरं सोदाहरणं च वर्णयत् । 15
Describe Dehaprakruti in detail along with examples.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) पुरुष । Purusha.
(B) आयुषोसिद्धान्तः । Ayushosiddhantah.
(C) त्रिस्कंध । Triskandha.
(D) त्रिगुण । Triguna.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टुबर-२०१७

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2017

PAPER-II : DRAVYAGUNA VIGYAN

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : द्रव्यगुणविज्ञान

दिनांकः ०४.१०.२०१७

समयः ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना - सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः । All questions are compulsory.

SECTION- A

1. भेषजप्रयोगस्य मूलभूत सिद्धान्तान् रेखांकित कृत्वा उर्ध्वग अधोग रक्तपित्ते च उपयोगिन कतिपय द्रव्याणां प्रयोग विधानं, मार्ग, कल्प, मात्रा, अनुपान सेवनकाल च दृष्टिकोणेन निर्दिष्टं कुरुत । 15
Describe briefly the basic principles of 'Bheshaja Prayoga'. Explain the Prayoga Vidhana Marga, Kalpa, Matra, Anupana, Sevanakala of some Dravyas useful in Urdhvaga and Adhoga Raktapitta.
2. द्रव्याणां स्थानिक कर्म स्पष्टयत । छेदन-लेखनं एवं व्यवाय-विकासि च द्रव्यस्य रोगविशेषं स्थानिक संस्थानिक कार्मुकत्वं सोदाहरणं स्पष्टयत । 15
Describe the local action of the drug. Write in detail with examples about the local and systemic action of Chedana-Lekhana and Vyavayi-Vikasi Dravya in diseased condition.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) चिकित्सकीय द्रव्यगुण विज्ञाने विकासं चरकीय अग्र्य द्रव्यस्य भूमिका ।
Role of Charaka's Agrya Dravya Varga in the development of clinical pharmacology.
(B) कर्माभिस्त्वनुमियन्ते नानाद्रव्यास्रयाः गुणाः ।
Explain "कर्माभिस्त्वनुमियन्ते नानाद्रव्यास्रयाः गुणाः"
(C) षडविध विर्यवाद । Shadvidha Viryavada.
(D) द्रव्याणां परिचय निर्धारणे डल्हणस्य योगदानम् ।
Contribution of Dalhana in the field of Dravya identification and determination.

SECTION- B

4. चरकोक्त भेषज परीक्षा सविस्तरं वर्णयित्वा तस्य सांप्रतकाले प्रासंगित्वं प्रस्थापयत । 15
Describe in detail Charakokta Bheshaja Pariksha and its relevancy in present era.
5. को नामः क्लिनिकल फार्माकोलोजि ? द्रव्यगुणशास्त्रे तस्य महत्त्वं प्रतिपादयत । 15
Define clinical pharmacology and discuss its importance and relevance in Ayurvedic system of medicine.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) आयुर्वेदिक फोर्मोलारि ऑफ इण्डिया । Ayurvedic Formulary of India.
(B) गुड कल्चिवेशन प्रैक्टिस । Good Cultivation Practice.
(C) फोर्माकोविजिलन्स । Pharmacovigilance.
(D) अतिविशा दीपनीय पाचनीय संग्राहिक सर्वदोष हराणां च ।
Ativisha Deepaniya Pachaniya Sangrahika Sarvadosha Haranam.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टुबर-२०१७

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2017

PAPER-II : KAYACHIKITSA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : कायचिकित्सा

दिनांकः ०४.१०.२०१७

समयः ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना - सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः । All questions are compulsory.

SECTION- A

1. अधोलिखितसूत्रस्य ससंदर्भं पूर्णकृत्वा विस्तरम् विवेचयत् । 15
Complete the Shloka and write the details related to it along with reference.
'स्रोतोरोधबलभ्रंश । सामानानिरामाणां विपर्ययः ॥'
2. षड्विधाष्टविध परीक्षाणां परिचयं दत्वा आधुनिक चिकित्सा विज्ञान संदर्भे व्यावहारिकतां प्रतिपादयत् । 15
Mentioning the details of Shadvidha and Ashtavidha Pariksha, establish its utility as per modern medical science.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) पथ्यापथ्यमहत्वम् । Utility of Pathyapathya.
(B) औषधसेवनकालः । Aushadha Sevana Kala
(C) स्रोतोदुष्टि खवैगुण्ययोर्भेदः । Difference between Srotodushti and Khavaigunya.
(D) अनुपानस्य महत्वम् । Role of Anupana.

SECTION- B

4. अधोलिखित सूत्र ससंदर्भं पूर्णं कृत्वा सविस्तरं विवेचयत् । 15
Complete the following Shloka and describe it in detail with reference.
लंघनं स्वेदनं कालौ ।
5. अधोलिखितानां प्रचलितानां आयुर्वेदोषधीनां प्रमुखघटक द्रव्याणि निर्माणविधि एवं रोग हरत्वं च वर्णयत् । 15
Write main ingredients, method of preparation and indication of following commonly used Ayurvedic formulations :
(A) सितोपलादि चूर्णं Sitopaladi Churna. (B) रास्नासप्तक क्वाथ Rasnasaptaka Kwatha
(C) चित्रकादि वटी Chitrakadi Vati.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) चिकित्सासिद्धान्तः प्राणवहस्रोतस विकाराः ।
Line of treatment of disorders of Pranavaha Srotasa.
(B) तीव्रश्वासस्य आत्ययिक चिकित्सा ।
Emergency management of acute severe Asthma.
(C) क्ष-किरणस्य उपयोगिता एवं मूलभूत सिद्धान्ताः ।
X-ray utility and its basic principles.
(D) टेपिंग । Tapping.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टुबर-२०१७

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2017

PAPER-II : KAUMARBHRITYA – BALA ROGA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : कौमारभृत्य - बालरोग

दिनांक: ०४.१०.२०१७

समय: ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना : सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः । All questions are compulsory.

SECTION - A

1. 'बाल्यावस्थायां औषधमात्रानिर्धारणस्योपरि' सविस्तारं वर्णयत । 15
Write an essay on drug dose determination in paediatric age group.
2. नवजातशिशुपरीक्षाविधिं आयुर्वेद एवं आधुनिक मतेन वर्णयत । 15
Describe the examination method of New born as per Ayurveda and Modern.
3. टिप्पणी कार्या : Write short notes - 20
 - (a) कौमारभृत्यस्य प्राधान्यम् । Importance of Kaumarabhritya.
 - (b) कर्णवेधन संस्कारः । Karnavedhana Samskara.
 - (c) वयोभेद - आयुर्वेद मतानुसारः । Classification of age according to Ayurveda.
 - (d) बाल मानसः । Child Psychology.

SECTION - B

4. आयुर्वेद मतानुसारेण समयपूर्व-समयजात एवं समयातीतजात बालकस्य परिचर्या प्रति लेखनं लिखत । 15
Write an essay on care of pre-term, term and Post term baby as per Ayurveda.
5. नवजातशिशुपरिचर्याकक्षायां आवश्यक चिकित्सा उपकरणानां यन्त्र-शस्त्राणां नामानि लिखित्वा, फोटोथेरापी चिकित्सां सविस्तारं वर्णयत । 15
Enlist the instruments and equipments required in a NCU (Neonatal Care Unit) and also explain the phototherapy in detail.
6. टिप्पणी कार्या : Write short notes - 20
 - (a) रजन्यादि चूर्णम् । Rajanyadi Churna.
 - (b) संवर्धनघृत । Samvardhanaghrita.
 - (c) अवलेह कल्पना । Avaleha Kalpana.
 - (d) व्याधिक्षमतत्व । Vyadhikshamatva.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टुबर-२०१७

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2017

PAPER-II : PANCHAKARMA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : पंचकर्म

दिनांक: ०४.१०.२०१७

समय: ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना - सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः । All questions are compulsory.

SECTION- A

1. कः षड्क्रियाकालः । विस्तृत टिप्पणी कार्याः । 15
What is Shadkriyakala ? Write a detailed note on it.
2. अन्नवहस्रोतस्य परीक्षणविधिं वर्णयत् । 15
Describe the methodology of Gastrointestinal system examination.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (A) आमवातवातरक्तयोः भेदः । Difference between Amavata and Vatarakta.
 - (B) गम्भीर स्नायु परिवर्तम् परीक्षणाय विधि । Deep tendon reflexes examination.
 - (C) कम्पनः भेदाः । Types of tremors.
 - (D) मायोकार्डियल इन्फार्क्शन रोगायः ई.सी.जी. कः उपलब्धिम् ?
E.C.G. findings of myocardial infarction.

SECTION- B

4. स्वास्थ्य एवं व्याधि सन्दर्भे पंचकर्मस्य महत्त्वं स्पष्टयत् । 15
Describe the importance of Panchakarma in health and disease.
5. कर्म शब्दस्य व्याख्या लिखित्वा शोधनार्थं त्रिविधकर्म वर्णयत । 15
Write the definition of Karma and describe Trividha Karma for Shodhana.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (A) पंचकर्मे bio-medical waste द्रव्यस्य व्यवस्थापनम् ।
Management of bio-medical waste in Panchakarma.
 - (B) शोधने पश्चातकर्मस्य महत्त्वम् । Importance of Pashchata Karma in Shodhana.
 - (C) कोष्ठस्य प्रायोगिक स्वरूप । Applied aspects of Koshta.
 - (D) पंचकर्मस्यकृते NABH नियतमानकः ।
Quality standards of NABH for Panchakarma.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टुबर-२०१७

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION - OCTOBER-2017

PAPER-II : PRASUTI AVUM STRI ROGA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : प्रसूतितंत्र एवं स्त्रीरोग

दिनांक: ०४.१०.२०१७

समय: ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना - सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः । All questions are compulsory.

SECTION- A

1. वातदोषस्य महत्त्वं वन्ध्यत्व निदान चिकित्सा संबंधे दर्शयत । 15
Clarify the importance of Vata Dosha in relation to diagnosis and management of infertility.
2. प्रसूति स्त्रीरोग संबंधे केचित द्वय विशेष चिकित्सा विधिं सविस्तरं वर्णयत । 15
Describe in detail any two special therapies related to Prasuti Stri Roga.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) गर्भ । Garbha.
(B) गर्भपालरस । Garbhapalarasa.
(C) योनिवर्ति । Yonivarti.
(D) स्त्रीरोगेषु अपथ्यस्य महत्त्वं । Importance of Apathya in Striroga.

SECTION- B

4. स्त्रीरोगेषु प्रयुज्य केचित त्रय औषधिनां प्रयोगं विशदं वर्णयत । 15
Describe any three drugs used in gynecological practice.
5. स्त्रीरोगेषु प्रयुज्य शस्त्रकर्मस्य पूर्व एवं पश्चात् कर्मस्य महत्त्वं सविस्तरं वर्णयत । 15
Describe pre-operative and post-operative care in gynecological surgery.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) नाभीनाडी । Nabhinadi.
(B) Law of adoption.
(C) सूतिका परीक्षणम् । Postnatal management.
(D) प्रसूतितंत्रे नैदानिक पद्धतियां । Diagnostic techniques in obstetrics.

4.10.17

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टूबर-२०१७

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2017

PAPER-II : RACHANA SHARIR

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : रचना शारीर

दिनांक: ०४.१०.२०१७

सोमवासर

समय: ६.०० तः १२.००

सूचना - सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः । All questions are compulsory.

SECTION- A

1. प्रभवः पुरुषस्य कः ? संदर्भसहितं विस्तारेण वर्णनं कुरु । 15
Describe in detail with reference, from whom 'Purusha' is developed.
2. गर्भस्य मासानुमासिक वृद्धिः विस्तारेण वर्णयतु । 15
Describe Masanumasika Vriddhi of Garbha in detail.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) शरीर एवं शारीर । Sharira and Shaarira.
(B) यकृतस्य ऊतकीय संरचना । Histological study of liver.
(C) ऊतकस्य प्रकार । Types of tissues.
(D) त्वको ऊतकीय संरचना । Histological structure of skin.

SECTION- B

4. अस्थि विकास प्रक्रिया किं ? सविस्तार सचित्रं वर्णनं कुरु । 15
Describe the process of ossification (development of bones) in detail with diagram.
5. तंत्रिकातंत्रस्य विकासप्रक्रिया वर्णनीयं, अपिच लघुमस्तिकस्य कार्यकारी शरीर रचना 15
सविस्तार प्रकाशयेत ।
Describe the development of nervous system (neurulation), also describe the functional anatomy of cerebellum with detail.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) प्लीहास्य रक्तसंवहन वैशिष्ट्य । Specific and exclusive circulation of spleen.
(B) अस्थिवह स्रोतसः । Asthivaha Srotasa.
(C) हृदयस्य संचरण तंत्र । Conduction system of heart.
(D) पुरातन शव संशोधन प्रक्रिया महत्त्वं । Values of ancient dissection system.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टूबर-२०१७

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2017

PAPER-II : RASA SHASTRA & BHAISHAJYA KALPANA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : रसशास्त्र - भैषज्यकल्पना

दिनांक: ०४.१०.२०१७

समय: ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना : सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः । All questions are compulsory.

SECTION - A

1. पञ्चविध कषाय कल्पनाः, तासां उपकल्पनाः विव्रणोत । 15
Explain in detail the concept of Panchavidha Kashaya Kalpana along with their Upakalpanas.
2. शोधन-मारण-जारण सिद्धान्तान् वर्णयत । 15
Explain the principles of Shodhana, Marana and Jarana in detail.
3. टिप्पणी कार्या : Write short notes - 20
(a) जी.एम.पी. । G.M.P.
(b) रसशाला । Rasashala.
(c) स्नेहसिद्धिलक्षणानि । Sneha Siddhi Lakshana.
(d) शारङ्गधर संहिता । Sharangadhara Samhita.

SECTION - B

4. ड्रग एण्ड कोस्मेटिक्स रूल्स १९४५ अन्तर्गत औषध द्रव्यस्य विषाक्तता परीक्षण विधिं वर्णयत । 15
Explain the toxicity studies mentioned in Drug & Cosmetics Rule 1945.
5. आयुर्वेदीय औषधीकल्पानुसंधान एवं विकसत अत्याधुनिक उपकरणिकृत परीक्षा पद्धतिणां उपयोगितां सोदाहरणं स्पष्टयत । 15
Describe in short use of sophisticated instrumental analysis in research and development of Ayurvedic formulations with illustrative examples.
6. टिप्पणी कार्या : Write short notes - 20
(a) औषधी वनस्पती क्रोषस्य औषधी अनुसंधाने उपयोगिताम् ।
Importance of data bases of medicinal plants in drug research.
(b) टी.एल.सी. । T.L.C.
(c) आयुर्वेदीय फार्माकोपीया ऑफ इंडिया । Ayurvedic Pharmacopoeia of India.
(d) आयुर्वेदीय औषधीकल्पना अनुसंधाने विकसितप्रक्रिया नैनोटेक्नोलोजी इत्यस्य उपयोगिता ।
Scope of Nanotechnology in research and development of Ayurvedic formulations.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टूबर-२०१७

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2017

PAPER-II : SHALYA - SAMANYA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : शल्य - सामान्य

दिनांक: ०४.१०.२०१७

समय: ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना : सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः । All questions are compulsory.

SECTION - A

1. अग्रोपहरणीय परिप्रेक्ष्ये शल्यक्रियां पूर्वकर्म वर्णयत । 15
Describe pre-operative preparation of patient in context of Agropaharaniya.
2. गुदमलाशय परितानि स्थानानि विकृतिविज्ञानस्य वर्णित्वा तेषां चिकित्सामपि वर्णयत ॥ 15
Describe ano-rectal surgical spaces in relation to pathological conditions and their management.
3. टिप्पणी कार्या : Write short notes - 20
 - (a) BPH विकारे गुदपरीक्षणम् । Per-rectal examination of BPH.
 - (b) अतिप्रवृतस्य रक्तः स्थापनोपायाः । Haemostasis of excessive bleeding.
 - (c) विशिखानुप्रवेशः । Vishikhanupravesha.
 - (d) धूमोपहत लक्षणम् । Clinical features of Dhumopahat.

SECTION - B

4. वंक्षण आंत्रवृद्धि शल्यक्रियां पूर्वकर्म परीक्षणं विस्तारपूर्वकं वर्णयत । 15
Describe the pre-operative examinations in surgical procedure to be done for inguinal hernia.
5. शल्यक्रियां निर्जीवाणुकरणानि महत्त्वं च प्रकारं च विधिं वर्णयत । 15
Describe the importance, types and process of sterilization in surgical practice.
6. टिप्पणी कार्या : Write short notes - 20
 - (a) गोफणाबन्धः । Gophana Bandha.
 - (b) क्षारगुणाः । Properties of Kshara.
 - (c) दहन विशेषः । Dahana Vishesha.
 - (d) शल्यकर्म पश्चात् ज्वरस्य कारणानि । Causes of post-operative fever.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टुबर-२०१७

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2017

PAPER-II : SHALYA – KSHARA KARMA AVUM ANUSHASTRA KARMA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : शल्य - क्षारकर्म एवं अनुशस्त्रकर्म

दिनांक: ०४.१०.२०१७

समय: ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना - सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः । All questions are compulsory.

SECTION- A

1. व्रणितोपासनीय दृष्ट्या रुग्णस्य शस्त्रकर्म पश्चात्कर्म वर्णयत । 15
Describe the postoperative care of patient in context of Vranitopasana.
2. अधोशाखायाः सिराकौटिल्ये रक्तसंवहनस्य क्रियाशरीरं सिरानुसारिणिं सम्प्राप्तिं वर्णयत । 15
Describe the Patho-physiology of venous blood flow and development of varicose veins in lower limb.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (A) इन्टरवेन्शनल रेडियोलोजी । Interventional radiology.
 - (B) शल्यतन्त्रे प्रकृत्याः च व्याधिक्षमत्वं महत्त्वम् ।
Importance of Prakriti and immunity in surgery.
 - (C) लेप्रोस्कोपिक शल्यक्रिया । Laparoscopic surgery.
 - (D) सम्यक क्षारदग्ध लक्षणानि । Criteria for Samyaka Kshara Dagdha.

SECTION- B

4. संज्ञाहरण परिभाषा एवं भेदं वर्णयित्वा सुषुम्नागत संज्ञाहरणं संकेतं विपरीत संकेतं च 15
विलिखत ।
Define anesthesia and its type with indications and contraindications of spinal anesthesia.
5. प्रतिसारणीयक्षारस्य निर्माणविधिं लिखित्वा अपामार्गक्षारस्य मानक भौतिकीय एवं 15
रसायनिक मानं विलिखत ।
Write down the method of preparation of Pratisaraniya Kshara and standard physicochemical parameters of Apamarga Kshara.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
 - (A) सी. वी. पी. महत्त्वम् । Importance of C.V.P.
 - (B) प्रच्छान कर्म । Prachchhana Karma.
 - (C) अग्निकर्मस्य विपरीत संकेतम् । Contraindication of Agnikarma.
 - (D) शमीयंत्र । Shami Yantra.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारम्भिक परीक्षा अक्टुबर-२०१७

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2017

PAPER-II : SHALAKYA - NETRA ROGA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : शालाक्य - नेत्ररोग

दिनांकः ०४.१०.२०१७

समयः ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना : सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः । All questions are compulsory.

SECTION - A

1. आयुर्वेदिय नेत्रशारीरस्य अर्वाचीन नेत्रशारीरेण सह सामञ्जस्य स्थापयत् । 15
Establish co-relation between Ayurvedic Netra Sharira and modern eye anatomy.
2. नेत्र परिषेक - आश्च्योतनयोः विभेदात्मक लक्षणं विलिखित्वा तयोः व्यवहारोपयोगस्य वर्णनं कुरु । 15
Defferentiate Netra Parisheka with Aschyotana and describe applied aspect of Netra Parisheka and Aschayotana.
3. टिप्पणी कार्या : Write short notes - 20
 - (a) नेत्र रक्षा उपाय । Netra Raksha Upaya.
 - (b) नेत्र रोगे रक्तमोक्षणस्य महत्वम् । Importance of Raktamokshana in Netra Rogas.
 - (c) चन्द्रोदया वर्ते घटकः द्रव्याणि, गुणधर्मे प्रयोगश्च ।
Contents and pharmacodynamics of Chandrodaya Varti.
 - (d) नेत्र चिकित्सायाः सन्दर्भे बस्तेः उपयोगिता । Role of Basti in Netra Roga Chikitsa.

SECTION - B

4. अर्वाच्य मतानुसारेण नेत्रस्य व्यावहारिक रचनायाः वर्णनं कुरुत् । 15
Describe Anatomy of Eye as per modern text.
5. Eye donation, Eye banking एवं Corneal Grafting विषयाणां वर्णनं कुरुत् । 15
Describe about Eye donation, Eye banking and Corneal grafting.
6. टिप्पणी कार्या : Write short notes - 20
 - (a) टोनोमिटर । Tonometry.
 - (b) डायरेक्ट ओप्थेल्मोस्कोपी । Direct ophthalmoscopy.
 - (c) पेरीमिटर । Perimetry.
 - (d) रिफ्रेक्शन । Refraction.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टुबर-२०१७

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2017

PAPER-II : SHALAKYA – SHIRO – NASA – KARNA AVUM KANTHA ROGA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : शालाक्य - शिरो-नासा-कर्ण एवं कण्ठरोग

दिनांक: ०४.१०.२०१७

समय: ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना : सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः । All questions are compulsory.

SECTION - A

1. तुंडीकेरी शल्य क्रियायाः अग्रोपहरणीयम् तदन्तर्गतावयवस्य व्यावहारोपयोगि रचनायाः वर्णनं कुरु । 15
Describe pre-operative procedures of tonsillitis and applied anatomy of tonsil.
2. कर्णरोग चिकित्सा सन्दर्भे पञ्चकर्म चिकित्सायाः उपयोगितायाः विस्तृत वर्णनं कुरु । 15
Describe the importance of Panchakarma Chikitsa in the context of Karna Roga Chikitsa.
3. टिप्पणी कार्या : Write short notes - 20
 - (a) शिरोबस्तिः व्यवहारोपयोगः । Applied aspect of Shirobasti.
 - (b) बाधिर्यरोग चिकित्सा सन्दर्भे नस्य कर्मेणः उपयोगिता ।
Role of Nasya Karma in Badhira Roga.
 - (c) नासारोगे पथ्यापथ्य । Pathyapathya in Nasa Roga.
 - (d) शिरोरोग सन्दर्भे दोष-धातु-मल सिद्धान्तं प्रतिपादयत ।
Dosha-Dhatu-Mala-Siddhanta in Shiro Roga.

SECTION - B

4. करोटया तथा तदन्तर्गत वयवाधानां व्यावहारोपयोगि रचनायाः वर्णनं कुरु । 15
Describe applied Anatomy of skull and Intra cranial organs.
5. कण्ठस्य व्यवहारोपयोगि रचना क्रियाश्च वर्णयत । 15
Describe applied Anatomy and Physiology of throat.
6. टिप्पणी कार्या : Write short notes - 20
 - (a) Bio Medical Waste इत्यस्य व्यवस्थापनम् । - Handling of Biomedical Waste
 - (b) डेफनेस । - Deafness.
 - (c) कण्ठरोगे उपयुक्त सामान्य यन्त्रशस्त्राणि ।
Common Pharyngeal and Laryngeal Diagnostic equipments.
 - (d) डिप्थेरीया । - Diphtheria.

गुजरात आयुर्वेद युनिवर्सिटी, जामनगर

स्नातकोत्तर प्रशिक्षण विभागः

प्रारंभिक परीक्षा अक्टुबर-२०१७

PRELIMINARY M.D./M.S.(AYU.) EXAMINATION – OCTOBER-2017

PAPER-II : SHALAKYA – DANTA AVUM MUKHA ROGA

द्वितीयं प्रश्नपत्रम् : शालाक्य - दंत एवं मुखरोग

दिनांकः ०४.१०.२०१७

समयः ६.०० तः १२.००

बुधवासरः

सूचना : सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः । All questions are compulsory.

SECTION - A

1. दन्तमुखरोगाणां चिकित्सा सन्दर्भे दोषधातुस्रोतसश्च विवेचनं कुरुत । 15
Explain Dosha Dhatu Srotas in context to Danta Mukha Roga Chikitsa.
2. दन्तमुखगत रोगाणां प्रयुक्त विविध क्रियाकल्पानां विधिं व्यवहारोपयोगश्च लिखत । 15
Describe procedure and applied aspect of various Kriya Kalpa in context to Danta Mukhagata Roga.
3. टिप्पणी कार्या : Write short notes - 20
 - (a) दन्तरोग सन्दर्भे रक्तमोक्षणस्य महत्वम् ।
Importance of Rakta Mokshana in Danta Roga.
 - (b) जिह्वा शारीरम् । Anatomy of tongue.
 - (c) दशनसंस्कार चूर्णस्य घटक द्रव्याणि गुणधर्मे प्रयोगश्च ।
Contents and Pharmacology of Dashana Samskara Churna.
 - (d) दन्तरोगाणां सन्दर्भे शस्त्रचिकित्सा सिद्धान्तम् ।
Shashtra Chikitsa Siddhanta in context to Danta Roga.

SECTION - B

4. मुखदन्तरोग चिकित्सायां उपयुक्त नैदानिक पद्धतयः वर्णयत । 15
Describe clinical methods adopted in Oro dental practices.
5. प्राचीन-अर्वाचीन ज्ञानानुसारेण सर्वसर मुखरोगाणां वर्णनं कुरुत । 15
Describe Sarvasara Mukha Rogas in the light of ancient and modern knowledge.
6. टिप्पणी कार्या : Write short notes - 20
 - (a) हनुमोक्ष । Hanumoksha.
 - (b) हेन्डलींग ऑफ बायोमेडिकल वेस्ट । Handling of Bio-medical waste.
 - (c) शीताद । Shitad.
 - (d) दन्तनाडी । Dantanadi.